

19-03-04



Wmo-raad Nieuwegein

College van Burgemeester & Wethouders

Postbus 1

3430 AA Nieuwegein

Contactpersoon Ernest Baeten
Telefoon 030-6036094
E-mail e.baeten@planet.nl

Datum 27 februari 2015
Onderwerp Ongevraagd advies
"Grenzen aan vrijwillige zorg"

Geacht College,

Mede met het oog op de raadsinformatiebijeenkomst van 5 maart 2015 met als thema "vrijwillige inzet/participatie" stellen wij u in kennis van de zienswijze van de Wmo-raad m.b.t. dit onderwerp.

U gelieve deze zienswijze te zien als een ongevraagd advies ex. art. 3 van de vigerende Verordening Raad van Wmo-vragers, dat als taak van de Wmo-raad aangeeft het leveren van gevraagd én ongevraagd advies.

Grenzen aan vrijwillige inzet in de Wmo (zorg en welzijn)

Sinds 1 januari 2015 ligt de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning bij de Gemeente die met minder geld moet zorgen dat de burger ondanks diens eventuele een of gebrek kan participeren aan de samenleving. In de (afgekondigde) participatiesamenleving dienen burgers naar elkaar om te zien en voor elkaar te zorgen: op vrijwillige basis of afgedwongen als tegenprestatie wanneer iemand een uitkering geniet.

Los van het feit dat er al een groot aantal mensen actief is als vrijwilliger of mantelzorger, rijst de vraag wat eigenlijk de grenzen zijn aan de inzet van vrijwillige inzet nu de professionele zorg en ondersteuning afneemt. Kan die kloof gedicht worden door vrijwillige inzet?

Wie zorg of ondersteuning nodig heeft, moet in een keukentafelgesprek met leden van het sociaal wijkteam aannemelijk maken wat hij/zij nog zelf kan of wat anderen in zijn sociale netwerk voor hem of haar zouden kunnen doen. Daarmee wordt impliciet een claim gelegd bij mensen in dat sociale netwerk.

Enkel het feit dat ze er zijn, maakt ze verantwoordelijk voor de oplossing van de hulpvrager. In die zin is de definitie 'vrijwillig' aan een nuancering toe.

Waar professionele hulp in principe zowel incidenteel als structureel kan zijn, geldt dat bij vrijwillige inzet de continuïteit een punt van zorg is. De bereidheid en de mogelijkheid van burgers om zich structureel voor een ander in te zetten, staan of vallen met de aard van de relatie zorgvrager - vrijwilliger. In de praktijk blijkt een familierelatie vaak een voorwaarde voor structurele inzet.

Bladnummer 2/2

Kenmerk

Onderwerp

Aan de keukentafel passeren de diverse vormen van vrijwillige inzet. Gezinsleden worden geacht taken over te nemen van de zorgvrager. Dit noemt men gebruikelijke zorg. Uit een recent onderzoek van het NIVEL blijkt dat burens zich slechts incidenteel willen inzetten en passen voor persoonlijke verzorging.

Als het gaat om structurele (en vaak langdurige) zorg en ondersteuning, wordt het meeste verwacht van de inzet van mantelzorgers, die bijna per definitie een nauwe sociale relatie hebben met de hulpvrager. Bekend is dat mantelzorgers nu al vaak overbelast zijn. En het is die nauwe relatie die maakt dat hun inzet soms meer heeft van een morele verplichting dan van vrijwilligheid. Overbelasting van mantelzorgers komt juist - door het gevoel moreel verplicht te zijn - veelvuldig voor. Mantelzorgers zijn de enige informele verzorgers, die alle vormen van zorg en ondersteuning bieden tot verpleegkundige zorg aan toe.

Tenslotte zijn er de vrijwilligers die aangesloten zijn bij een vrijwilligersorganisatie en van daaruit hun vrijwillige werk doen. Hun activiteiten zijn begrensd: ze werken op vaste tijden, aan vaste taken en houden zich verre van huishoudelijke en persoonlijke verzorging.

Los van de hierboven geschetste grenzen aan vrijwillige inzet, dient een participatiesamenleving ook de condities te scheppen, waarin mensen anderen vrijwillig bijstaan.

De gemeente zou daarin faciliterend moeten zijn bijvoorbeeld door het afschaffen van de sollicitatieplicht van vrijwilligers, door het verstrekken van een onkostenvergoeding aan vrijwilligers, door het geven van een mantelzorgcompliment (een financiële gift als blijk van waardering), het verstrekken van een parkeervergunning aan mantelzorgers.

Het is van belang dat een vrijwilliger/mantelzorg hulp krijgt bij het aanleren van vaardigheden en kan rekenen op steun als er vragen zijn of wanneer er sprake is van overbelasting.

Maar ook door te onderzoeken wat burgers ervan weerhoudt om zich als vrijwilliger in te zetten.

Laat het duidelijk zijn: stellen dat we nu een participatiesamenleving hebben, enkel door dat woord te gebruiken, is volstrekt onvoldoende om ervoor te zorgen dat burgers daadwerkelijk bereid zijn tot informele zorg aan anderen.

Met vriendelijke groet,
Namens de WMO-raad

drs. E.J.C. Baeten
voorzitter

i.a.a. - Gemeenteraad van Nieuwegein
- Hr. H. Adriani, wethouder
- Mw. K. Hogenbirk, directeur Geynwijs

Bladnummer 3/2

Kenmerk

Onderwerp

